

[Aksel Larsen.]

hvis Landstinget ikke faar til Behandling Listen over de Folk, Indenrigsministeriet paa Forhaand har frasorteret, saa er Landstingets Kontrolret fuldkommen illusorisk. Jeg anmoder om, at der fra Ministerens eller fra anden kompetent Side gives mig Oplysning om hele dette Forhold. Jeg ved, at Ministeriet forelægger for Landstinget en Indstilling om, hvem der bør have Indfødsret; men jeg ved ikke, om Ministeriet, og i saa Fald i hvilket Omfang, samtidig forelægger Liste over og Dokumentation for alle dem, Ministeriet paa Forhaand har ment ikke at kunne indstille. Hvis Ministeriet ikke forelægger en saadan Liste med fornøden Dokumentation, er Landstingsudvalgets Begrundelse og det ærede Medlem Hr. Hasles Begrundelse jo helt hen i Vejret.

Der næst vil jeg sige, at disse Indfødsretssager afgøres i allerhøjeste Grad paa Grundlag af Undersøgelser, om hvis Paa-lidelighed man har Ret til at nære Tvivl. Der skal ifølge de skærpede Bestemmelser tages Hensyn ikke blot til, hvad der i Almindelighed foreligger Myndighedernes bekendt om vedkommendes Forhold til Straffeloven, hans Evne til at forsørge sig selv og sin Familie o. s. v., men ogsaa til hans moralske og sædelige Vandal og alt den Slags ubestemmeligt. Desangaaende indhentes der Oplysninger hos dem, der formodes at kende vedkommende, hos Politimestre, hos Præster, og hvem ved jeg; og man maa dog erkende, at selv om man ikke vil sætte nogen Plet paa disse Mennesker, saa byder hele Fremgangsmaaden den rigeste Mulighed for, at Trappesladder kan snige sig ind i Dokumenterne og virke til Skade for Ansøgeren.

Der kan forekomme fuldkommen skæbnesvangre Fejl ved disse Afgørelser, og den eneste Mulighed for at korrigere disse Fejl kunde ligge deri, at Ansøgeren, som fik Afslag, fik Lov til at gøre sig bekendt med Dokumenterne og kunde korrigere det, der var forkert. Denne Mulighed vil man nu berøve ham; han har haft Muligheden hidtil, om end ikke i særlig stort Omfang. Jeg er bekendt med Sager, hvor Folk, der har faaet Afslag paa en Ansøgning om dansk Indfødsret, har forsøgt at faa at vide, hvormed Afslaget var begrundet, og Myndighederne — det drejer sig altsaa om Ministeriet — har været meget vrangvilligt indstillet, og det har kostet haarde Kampe at faa disse Dokumenter at se. Jeg er bekendt med et særlig morsomt Tilfælde, hvor vedkommende Ansøger gik til en Sagfører, der

heller ikke kunde faa Dokumenterne at se og til sidst truede med Sagsanlæg for at tvinge Ministeriet til at holde Loven. Saa gik der nogle Dage, og saa fik vedkommende Indfødsret uden videre Vrøvl og havde dermed ikke Ret til at kræve at se noget Dokument.

Dette sidste er nu et meget talende Eksempel. Men bortset fra dette Eksempels Betydning forholder det sig, som jeg sagde. Der kan komme de alvorligste Fejl ind i de Undersøgelser og Dokumenter, paa Grundlag af hvilke et Afslag gives. Der er kun en eneste Mulighed for, at disse grove Fejl kan korrigeres, nemlig at den, det hele drejer sig om, og hvis Velfærd staar paa Spil, faar Lov til at se Dokumenterne og give sin Mening til Kende derom; den teoretiske Mulighed herfor, der i visse Tilfælde ogsaa har været en praktisk Mulighed, vil man nu berøve ham. Jeg protesterer derimod.

Det forekommer mig ogsaa mærkeligt, at man gennemfører en saadan Ændring af Indfødsretsloven paa den Maade, som sket er, for det aarlige Lovforslag om Indfødsret bestaar jo kun af en Navneliste: de og de Personer faar dansk Statsborgerskab. Det er en aarligt tilbagevendende Begivenhed, der i og for sig rangerer lige med Finansloven formelt set. Man anser det dog i Almindelighed for urigtigt at lovgive paa Finansloven. Der vilde rejse sig et Ramaskrig, hvis man paa næste Aars Finanslov simpelt hen nedskar Bevillingen til Militærvæsenet med 20 Mill. Kr.; saa vilde der blive sagt: man kan ikke lovgive paa Finansloven, det er ikke Meningen! Det er muligt, at det ikke er Meningen, men saa er det heller ikke Meningen, at man skal lovgive paa den ordinære Indfødsretslov, den ordinære Lov om, hvilke Personer der i det paagældende Aar faar Indfødsret, absolut ikke.

Hvis man ønskede at ændre Indfødsretslovens Princip, saa maatte man komme med et særskilt Lovforslag desangaaende. Man burde ikke forsøge — undskyld Udtrykket — at luske det igennem paa den Maade, som her sket er.

Jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Hasle i, at der mangfoldige Steder i dansk Lovgivning trænges til en Udvidelse af Borgernes demokratiske Rettigheder og forfatningsmæssige Garantier mod Administrationens Vilkaarlighed. Det ærede Medlem omtalte Valutasagerne som noget særlig groft, og saadan staar det selvfølgelig for det ærede Medlem, det skal jeg ikke sige noget til, men jeg skal dog tillade mig at gøre det ærede Medlem og hele Tinget op-